

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни «Економіка і організація діяльності
об'єднань підприємств»
для студентів спеціальностей 051 – «Економіка»,
076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

2017

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І. П. Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни «Економіка і організація діяльності
об'єднань підприємств»
для студентів спеціальностей 051 – «Економіка»,
076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № __ від _____

Укладач:

Приходько Д. О.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І. А.

Харків, ХНАДУ, 2017
Міністерство освіти і науки України

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни «Економіка і організація діяльності
об'єднань підприємств»
для студентів спеціальностей 051 – «Економіка»,
076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № __ від _____

Харків, ХНАДУ, 2017
Укладач: Приходько Д. О.

Кафедра економіки підприємства

ВСТУП

Дисципліна «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» відноситься до дисциплін професійної та практичної підготовки спеціалістів зі спеціальності 051 «Економіка» (галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки») та спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» (галузь знань 07 «Управління та адміністрування»).

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студента системи знань з економіки, організації діяльності й оцінки ефективності господарювання об'єднань підприємств.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності функціонування і розвитку об'єднань підприємств.

ТЕМА 1 ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Питання до самостійного вивчення:

1. Ознаки, що відрізняють одну організаційно-правову форму від інших.
2. Чинники, що впливають на вибір організаційно-правової форми підприємства.
3. Форми організації підприємницької діяльності.
4. Типи підприємств за ступенем участі партнерів у діяльності підприємства.
5. Переваги корпоративної форми організації підприємницької діяльності.
6. Недоліки корпоративної форми організації підприємницької діяльності.
7. Види об'єднань підприємств в Україні в залежності від порядку заснування об'єднання.
8. Види господарських об'єднань.

ТЕМА 2 ПРОМИСЛОВІСТЬ І ЇЇ ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА

Питання до самостійного вивчення:

1. Народне господарство та його групи галузей промисловості.
2. Промисловість та її групи.
3. Добувна промисловість та її галузі.
4. Обробна промисловість.
5. Легка обробна промисловість та її галузі.
6. Важка обробна промисловість та її галузі.
7. Сутність галузі промисловості та особливості її поділу і групування.
8. Напрямки вдосконалення галузевої структури промисловості.
9. Показники аналізу зрушень у галузевій структурі.
10. Показники, що характеризують виробничі зв'язки галузі з іншими галузями.

ТЕМА 3 ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ, ТИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Питання до самостійного вивчення:

1. Сутність злиття компаній.
2. Сутність поглинання компаній.
3. Види поглинань в залежності від характеру інтеграції компаній.
4. Різновиди конгломератних злиттів.
5. Види злиття компаній в залежності від національної приналежності поєднаних компаній.
6. Види злиття в залежності від відношення управлінського персоналу компаній до угоди по злиттю компаній.
7. Типи злиття в залежності від способу об'єднання потенціалу.
8. Види злиттів компаній за закордонною практикою.

ТЕМА 4 ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ЦЕНТРІВ І ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО ЇХ СКЛАДУ

Питання до самостійного вивчення:

1. Корпоративний центр та бізнес-одиниця: їх сутність та взаємозв'язок.
2. Принципи створення нових та перетворення діючих об'єднань підприємств.
3. Етапи проведення реструктуризації в формі корпоративного центру і бізнес-одиниць.
4. Основні принципи побудови організаційно-управлінської структури корпоративного центру і бізнес-одиниць.
5. Роль корпоративного центру в об'єднанні підприємств.

ТЕМА 5 СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ І КООПЕРУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ОБ'ЄДНАННЯ

Питання до самостійного вивчення:

1. Спеціалізація.

2. Види спеціалізації.
3. Форми спеціалізації, що використовуються у ЖКГ.
4. Показники рівня спеціалізації.
5. Стандартизація.
6. Принципи стандартизації.
7. Розрахунок оптимального розміру підприємства як бази для встановлення рівня його спеціалізації.
8. Додаткові показники, що характеризують стан спеціалізації виробництва.
9. Кооперування.
10. Форми кооперування.
11. Види кооперування.
12. Показники кооперування.
13. Форми інтеграції.

ТЕМА 6 ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ СТРУКТУРИ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Питання до самостійного вивчення:

1. Організаційна структура та основні елементи організаційної структури управління.
2. Ознаки об'єднання підприємств.
3. Характеристики організаційної структури об'єднань підприємств.
4. Вимоги до організаційної структури об'єднань підприємств:
5. Лінійна та функціональна структура управління ОП.
6. Класифікація комбінованих організаційних структур управління ОП.
7. Різновиди дивізійної структури управління ОП.
8. Організаційні форми корпоративних структур: промислово-фінансова група, холдингова компанія.
9. Типів банківських об'єднань.

ТЕМА 7 РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Питання до самостійного вивчення:

1. Внутрішня система управління.
2. Положення регуляторної бази, які визначають основні засади функціонування корпорацій.
3. Положення, які має право приймати рада товариства.
4. Положення, які правління товариства може приймати й вносити зміни.
5. Регулювання основних організаційно-економічних відносин.
6. Положення, що регулюють організаційну структуру корпорації та взаємодію суб'єктів господарювання.
7. Сутність положення «Про цінні папери».
8. Сутність положення «Про персонал».
9. Сутність положень, що регулюють інформаційні потоки в корпорації.
10. Положення, що регулюють розподіл прибутків.
11. Регулювання оплати праці об'єднань підприємств.

ТЕМА 8 ФІНАНСУВАННЯ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Питання до самостійного вивчення:

1. Середовище фінансової діяльності об'єднань підприємств.
2. Внутрішня фінансова структура об'єднань підприємств.
3. Форми фінансування корпорації.
4. Фінансові ризики ОП.
5. Оцінка безризикових цінних паперів.

ТЕМА 9 ХОЛДИНГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Питання до самостійного вивчення:

1. Холдинг. Контрольний пакет акцій. Дочірнє

підприємство.

2. Обставини створення холдингової компанії.
3. Функції холдингової компанії.
4. Переваги функціонування холдингових структур.
5. Види холдингових компаній за структурою контрольного пакета.
6. Види холдингових компаній за характером діяльності.
7. Проміжні холдинги.
8. Управління холдинговим об'єднанням.

ТЕМА 10 ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИХ ГРУП

Питання до самостійного вивчення:

1. Промислово-фінансова група.
2. Основні типи ПФГ.
3. Центральна компанія.
4. Функції ПФГ.
5. Управління діяльністю промислово-фінансових груп.
6. Конгломератний тип об'єднання підприємств.

ТЕМА 11 ГЛОБАЛІЗАЦІЯ РИНКІВ И ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ

Питання до самостійного вивчення:

1. Транснаціональна корпорація (ТНК).
2. Багатонаціональна компанія (БНК).
3. Фази розвитку ТНК.
4. Причини виникнення ТНК.
5. Переваги створення ТНК.
6. Податкові умови діяльності ТНК. Підходи до оподаткування прибутків ТНК.
7. Організаційні методи оптимізації оподаткування ТНК.
8. Основні характеристики трансфертних цін.
9. Світове інвестиційне середовище.
10. Чинники, що впливають на міжнародні інвестиції ТНК.
11. Внутрішня фінансова структура ТНК. Канали

переміщення коштів усередині ТНК.

12. Організаційна структура ТНК.

ТЕМА 12 ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ АЛЬЯНСИ

Питання до самостійного вивчення:

1. Транснаціональні альянси. Причини виникнення ТНА.
2. Класифікація ТНА за ступенем регіоналізації.
3. Ліцензування в глобальній економіці.
4. Франчайзинг. Контракт «під ключ». Контракт на управління.

ДОДАТКОВІ ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Місія та стратегія об'єднання підприємств.
2. Сутність промислового підприємства як економічного явища.
3. Державне регулювання корпорацій підприємств.
4. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі.
5. Фактори ефективності функціонування підрозділів підприємства.
6. Внутрішньоекономічні відносини і механізми їх регулювання.
7. Трансферні ціни. Механізми внутрішньоекономічних відносин на їх основі.
8. Аналіз і управління оборотним капіталом об'єднань підприємств.
9. Фінансове моделювання та прогнозування в об'єднанні підприємств.
10. Виробничий і фінансовий важелі.
11. Дивідендна політика об'єднання підприємств.
12. Діагностика економічної культури компанії.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

Варіант № 1 (100 балів)

I. Дати визначення (30 балів) :

1. Асоціація – це ... (10 б.)
2. СЗГ – це ... (10 б.)
3. Науково-виробниче об'єднання – це ... (10 б.)

II. Вставити пропущені слова або вирази (8 балів):

1. Створення об'єднань підприємств різного типу приносить _____ завдяки зростанню _____, створенню внутрішньої кооперації, високому рівню керованості економікою. (4 б.)
2. Кооперування— це _____ зв'язки між підприємствами, які спільно _____ кінцеву продукцію. (2 б.)
3. Лізинг — це _____ відносини, пов'язані з _____ власних чи залучених фінансових коштів. (2 б.)

III. Визначте правильність тверджень (6 балів):

При створенні об'єднань забороняється укладення окремих угод між об'єднаннями і його членами, які доповнювали б чи конкретизували права та обов'язки сторін.	ТАК	НІ
Вартість акцій корпорації — це сумарна дисконтована вартість забезпечуваних цими акціями доходів чи дивідендів	ТАК	НІ

IV. Тестове завдання (30 балів):

1. ОП, що повністю контролює діяльність підприємств чи компаній, що входять до його складу є...?
 - а) Концерн;
 - б) Асоціація;
 - в) Холдингова компанія;
 - г) Промислово-фінансова група;
 - д) Корпорація.
2. Основними ознаками, що відрізняють одну організаційно-правову

форму від інших, є..?

- а) джерела майна як матеріальної основи господарської діяльності;
- б) особливості матеріально-технічного забезпечення виробничо-господарської діяльності;
- в) наявність певної кількості контрагентів;
- г) спосіб розподілу прибутків і збитків;
- д) кваліфікація управлінського персоналу.

3. Спеціалізація — це....?

- а) наслідок концентрації однорідного виробництва;
- б) результат суспільного поділу праці;
- в) вірно а) і б).

4. Учасниками економічних відносин є...?

- а) акціонери й менеджери;
- б) менеджери й засновники;
- в) акціонери, менеджери, засновники.

5. Внутрішні положення об'єднань підприємств розробляють...?

- а) виконавчі органи об'єднань підприємств;
- б) консалтингові фірми за замовленням;
- в) вірна відповідь а) і б).

V. 1. Встановити відповідність між стратегіями ОП та їхніми характеристиками (6 балів). Кожній стратегії відповідає одна характеристика.

1.Стратегія нововведень (інноваційна політика) 2.Продуктово-ринкова стратегія	а) зниження витрат, підвищення якості продукції
	б) дослідження ринку, організація продажів та всього того, що з цим пов'язано
	в) контроль видів діяльності за групами продукції, що виготовляється, диверсифікація видів діяльності
	г) підвищення конкурентоздатності, збільшення експорту, створення спільних підприємств
	д) високі витрати та високий підприємницький ризик, високий рівень науково-технічної кваліфікації персоналу
	є) визначення видів продукції та технології її виготовлення

2. Встановити відповідність між зазначеною в таблиці організаційно-правовою формою підприємницької діяльності та характерними їй перевагами та недоліками в порівнянні з іншими організаційно-правовими формами (10 балів). Зазначеній організаційно-правовій формі підприємницької діяльності відповідає чотири переваги та чотири недоліки.

Партнерство	1) Відносна простота заснування та ліквідації підприємства;
	2) Більш широкі фінансові можливості
	3) Дуже тривалий період функціонування
	4) Конфіденційність діяльності
	5) Подвійне оподаткування
	6) Обмежені фінансові можливості
	7) Несумісність інтересів партнерів
	8) Труднощі з ліквідацією
	9) Повна самостійність, свобода й оперативність
	10) Спеціалізація в менеджменті
	11) Потенційні можливості для зловживань
	12) Велика свобода та оперативність дій
	13) Обмежена відповідальність
	14) Труднощі з розподілом прибутку
	15) Відсутність спеціалізованого менеджменту
	16) Труднощі з ліквідацією
	17) Значні фінансові можливості
	18) Необмежена відповідальність
	19) Переваги великих розмірів корпорації
	20) Максимум спонукальних мотивів діяльності
	21) Повна відповідальність
	22) Розбіжності між функціями власності й контролю
	23) Відсутність спеціальних податків
	24) Невизначеність термінів функціонування

VI. Розкрити теоретичне питання (10 балів):
Переваги та недоліки корпорацій.

Варіант № 2
(100 балів)

I. Дати визначення (30 балів) :

1. Господарське об'єднання – це ... (10 б.)
2. Концерн – це (10 б.)

3. Приватне акціонерне товариство – це... (10 б.)

II. Вставити пропущені слова або вирази (8 балів):

1. Найважливішою функцією управління в об'єднаннях підприємств є встановлення _____ всередині підприємства та з зовнішнім середовищем, а також _____ цих зв'язків. (4 б.)

2. Апарат управління ОП складається з _____ та _____. (2 б.)

3. Венчурні фірми — малі підприємства, що спеціалізуються на розробці _____ та їх втіленні в _____ і нові продукти. (2 б.)

III. Визначте правильність тверджень (6 балів):

Холдингові компанії створюються шляхом поглинання одного господарюючого суб'єкта іншим в процесі приватизації	ТАК	НІ
За учасниками об'єднання зберігається право виходу з його складу із збереженням взаємних зобов'язань і договорів, укладених із іншими підприємствами і організаціями	ТАК	НІ

IV. Тестове завдання (30 балів):

1. ОП, що має право вирішувати основні питання підприємств, що входять до його складу є ...?

- а) Концерн;
- б) Асоціація;
- в) Холдингова компанія;
- г) Промислово-фінансова група;
- д) Корпорація.

2. Права та відповідальність ОП різноманітних типів визначається....?

- а) Кодексом законів про працю України;
- б) Господарським кодексом України;
- в) Цивільним кодексом України;
- г) Кримінальним кодексом України;
- д) Бюджетний кодексом України.

3. Кооперування — це...?

- а) процес матеріально-технічного постачання;
- б) поставки комплектуючих;
- в) нарощування випуску певної продукції «на сторону».

4. Довгострокові відносини у сфері постачання між головним підприємством, яке виготовляє значні обсяги масової продукції, та багатьма малими підприємствами, які працюють на основі подетальної чи технологічної спеціалізації, визначають сутність...?

- а) субпідряду;
- б) франчайзингу;
- в) лізингу.

5. Наявністю яких ознак характеризується картель...?

- а) об'єднуються підприємства однієї галузі;
- б) спільна діяльність з реалізації продукції, яка може поширюватися, хоча і в обмеженому ступені, на її виробництво;
- в) втрата права власності учасників картелю на свої підприємства і забезпечувана цим господарська, фінансова та юридична залежність.

V. 1. Встановити відповідність між стратегіями ОП та їхніми характеристиками (6 балів). Кожній стратегії відповідає одна характеристика.

1. Конкурентна стратегія 2. Стратегія розвитку	а) підвищення конкурентоздатності, збільшення експорту, створення спільних підприємств
	б) контроль видів діяльності за групами продукції, що виготовляється, диверсифікація видів діяльності
	в) дослідження ринку, організація продажів та всього того, що з цим пов'язано
	г) визначення видів продукції та технології її виготовлення
	д) зниження витрат, підвищення якості продукції
	е) високі витрати та високий підприємницький ризик, високий рівень науково-технічної кваліфікації персоналу

2. Встановити відповідність між зазначеною в таблиці організаційно-правовою формою підприємницької діяльності та характерними їй перевагами та недоліками в порівнянні з іншими організаційно-правовими формами (10 балів). Зазначеній організаційно-правовій формі підприємницької діяльності

відповідає чотири переваги та чотири недоліки.

Корпорація	1) Значні фінансові можливості
	2) Повні самостійність, свобода й оперативність
	3) Відсутність спеціальних податків
	4) Конфіденційність діяльності
	5) Подвійне оподаткування
	6) Обмежені фінансові можливості
	7) Переваги великих розмірів корпорації
	8) Невизначеність термінів функціонування
	9) Труднощі з ліквідацією
	10) Розбіжності між функціями власності й контролю
	11) Велика свобода та оперативність дій
	12) Максимум спонукальних мотивів діяльності
	13) Необмежена відповідальність
	14) Труднощі з ліквідацією
	15) Несумісність інтересів партнерів
	16) Більш широкі фінансові можливості
	17) Відносна простота заснування та ліквідації підприємства
	18) Обмежена відповідальність
	19) Відсутність спеціалізованого менеджменту
	20) Дуже тривалий період функціонування
	21) Повна відповідальність
	22) Спеціалізація в менеджменті
	23) Потенційні можливості для зловживань
	24) Труднощі з розподілом прибутку

VI. Розкрити теоретичне питання (10 балів):

Основні принципи формування корпоративних центрів та підприємств, що входять до їх складу.

Варіант № 3 (100 балів)

I. Дати визначення (30 балів) :

1. Промислово-фінансова група – це ... (10 б.)
2. Бізнес-одиниця – це ... (10 б.)
3. Корпорація – це ... (10 б.)

II. Вставити пропущені слова або вирази (8 балів):

1. Організаційна структура – це конструкція організації, на основі якої здійснюється _____ . (4 б.)

2. Головна умова кооперування — _____ мережа спеціалізованих та організаційно відокремлених _____. (2 б.)
3. Франчайзинг — це угода між великими _____ та невеликими _____ або окремими підприємствами. (2 б.)

III. Визначте правильність тверджень (6 балів):

Глобальна конкуренція є визначальною, однак не єдиною причиною утворення транснаціональних альянсів	ТАК	НІ
Розмір дивідендів по звичайних акціях визначений заздалегідь і не залежить від ефективності роботи фірми	ТАК	НІ

IV. Тестове завдання (30 балів):

1. До загальних ознак, що мають об'єднання підприємств відноситься...?

- а) відсутність певних зв'язків між учасниками, через які вони могли б впливати один на одного;
- б) кількість членів — не більше одного;
- в) об'єднання існують у часі й просторі, тобто склад об'єднання підприємств можна визначити в даний момент часу; зони мають свої кінцеві межі та оточуюче середовище;
- г) в об'єднання підприємств, зареєстроване в Україні, не можуть входити підприємства інших союзних республік та держав;
- д) вірної відповіді немає.

2. Завданнями ради директорів ОП є...?

- а) виплата дивідендів;
- б) розширення ринків збуту;
- в) пошук інвесторів;
- г) формування СЗГ;
- д) підписання договорів постачання матеріалів.

3. Уніфікація — це...?

- а) процес встановлення обов'язкових правил, норм і вимог щодо продукції та сировини;
- б) погодженість і взаємозв'язок різних сторін щодо виготовлення й споживання продукції;
- в) приведення різних видів продукції і засобів її виробництва до раціонально мінімальних типорозмірів і форм.

4. Контрольний пакет акцій в холдинговій організації об'єднать підприємств – це...?

- а) привілейовані акції на суму вартості компанії, що поглинається;
- б) кількість акцій (пай, частка в статутному фонді), яка дає право холдинговій компанії здійснювати фактичний контроль за суб'єктом господарювання;
- в) частка в статутному фонді дочірнього підприємства, що дає право здійснювати контроль над оперативною діяльністю холдингу

5. Для регулювання договірних відносин в ОП розробляються положення...?

- а) „Про ознайомлення з інформацією;
- б) „Про цінні папери;
- в) „Про порядок укладання і виконання договорів.

V. 1. Встановити відповідність між стратегіями ОП та їхніми характеристиками (6 балів). Кожній стратегії відповідає одна характеристика.

1. Стратегія управління набором галузей	а) дослідження ринку, організація продажів та всього того, що з цим пов'язано
	б) визначення видів продукції та технології її виготовлення
	в) зниження витрат, підвищення якості продукції
2. Стратегія маркетингу	г) високі витрати та високий підприємницький ризик, високий рівень науково-технічної кваліфікації персоналу
	д) підвищення конкурентоздатності, збільшення експорту, створення спільних підприємств
	е) контроль видів діяльності за групами продукції, що виготовляється, диверсифікація видів діяльності

2. Встановити відповідність між зазначеною в таблиці організаційно-правовою формою підприємницької діяльності та характерними їй перевагами та недоліками в порівнянні з іншими організаційно-правовими формами (10 балів). Зазначеній організаційно-правовій формі підприємницької діяльності відповідає чотири переваги та чотири недоліки.

Індивідуальне підприємництво	1) Спеціалізація в менеджменті
	2) Повна самостійність, свобода й оперативність
	3) Переваги великих розмірів корпорації?
	4) Конфіденційність діяльності

5) Труднощі з ліквідацією
6) Обмежені фінансові можливості
7) Відсутність спеціалізованого менеджменту
8) Несумісність інтересів партнерів
9) Більш широкі фінансові можливості
10) Відносна простота заснування та ліквідації підприємства;
11) Велика свобода та оперативність дій
12) Відсутність спеціальних податків
13) Подвійне оподаткування
14) Труднощі з розподілом прибутку
15) Розбіжності між функціями власності й контролю
16) Повна відповідальність
17) Значні фінансові можливості
18) Обмежена відповідальність
19) Максимум спонукальних мотивів діяльності
20) Дуже тривалий період функціонування
21) Необмежена відповідальність
22) Невизначеність термінів функціонування
23) Потенційні можливості для зловживань
24) Труднощі з ліквідацією

VI. Розкрити теоретичне питання (10 балів):

Показники, що характеризують рівень спеціалізації.

Варіант № 4 (100 балів)

I. Дайте визначення поняття і короткі відповіді на питання (40 балів):

1. У чому полягає економічна сутність кооперування? (10 б.)
2. Назвіть форми кооперування? (10 б.)
3. У чому сутність транснаціональних альянсів? Поясніть причини їх виникнення. (10 б.)
4. Назвіть основні типи ПФГ? (10 б.)

II. Доповніть твердження вписавши слова у відповідному відмінку (14 балів):

1. Управління холдингом поділяється на два напрями: управління _____ та управління _____. (2 б.)
2. За напрямом _____ управління холдингом здійснюється координація _____ - _____ циклу товарів і послуг. (3 б.)

3. Корпорація являє собою _____, спрямований на забезпечення розширеного відтворення капіталу за рахунок вкладень у великомасштабне виробництво конкурентноспроможної і, як правило, експортноорієнтованої продукції. (3 б.)

4. Матрична організаційна структура управління характеризується _____ ієрархією підпорядкування – у _____ та _____ аспектах. (3 б.)

5. Територіально-регіональний тип, як різновид дивізійної структури управління, передбачає відповідальність окремих підрозділів за _____ або _____. (3 б.)

III. Установіть відповідність у вигляді цифр і букв.

1. Визначіть відповідність характерних рис організаційних структур управління категоріям переваг і недоліків (12 балів).

Характерні риси :	Категорії:
1. Відсутність потреби у великому штаті управління.	А. Переваги.
2. Повна відповідальність кожного керівника за результати роботи.	
3. Простота взаємовідносин ланок і працівників управління.	
4. Організаційна нерівність керівників управління через різні статуси.	Б. Недоліки.
5. Узгодження підлеглими між собою завдань і розпоряджень.	
6. Вимоги високої компетентності лінійних керівників у сфері питань.	

2. Визначіть відповідність характерних рис регіональних організаційних структур управління категоріям переваг і недоліків (16 балів).

Характерні риси :	Категорії:
1. Створення можливостей пристосування стратегії до потреб різних товарних ринків.	А. Переваги.
2. Перенесення відповідальності за прибутки на нижчі рівні управління.	
3. Функціональна координація в середині цільового ринку.	
4. Залежність загального і між від стратегічної свободи.	
5. Збільшення кількості рівнів управління.	Б. Недоліки.
6. Імовірність дублювання функцій на стратегічному і місцевому рівнях.	
7. Проблематичність формування політики одноманітності.	

8. Наявність можливостей підготовки менеджерів стратегічного рівня.	для	
---	-----	--

3. Визначте відповідність централізації управління формі корпоративного об'єднання (8 балів).

Форма об'єднання::	Централізація управління :
1. Асоціація	А. Невизначений термін
2. Консорціум	
3. Концерн	Б. Довгострокові
4. Акціонерне товариство.	

IV. Тестове завдання (10 балів):

1. До адаптивних структур належать:

- 1) проектні;
- 2) лінійно-штабні;
- 3) матричні;
- 4) програмно-цільові;
- 5) дивізійні;
- 6) координаційні.

2. До важливих характеристик організаційної структури об'єднань підприємств належать:

- 1) інформаційні канали;
- 2) кількість ланок управління;
- 3) кількість рівнів управління;
- 4) чіткість розмежування функцій між учасниками об'єднання;
- 5) чіткість розмежування повноважень і відповідальності в системі управління об'єднанням.

3. Як корпоративні форми об'єднання промислових підприємств використовуються:

- 1) концерн;
- 2) холдинг;
- 3) асоціація;
- 4) консорціум;
- 5) картель.

Варіант № 5
(100 балів)

I. Дайте визначення поняття і короткі відповіді на питання (40 балів):

1. Транснаціональна корпорація (ТНК) – це... (10 б.)
2. Холдинг – це ... (10 б.)
3. Фінансові ризики ОП – це ... (10 б.)
4. Ознаки об'єднання підприємств – це ... (10 б.)

II. Доповніть твердження вписавши слова у відповідному відмінку (15 балів):

1. Продуктовий тип, як різновид дивізійної структури управління, передбачає створення в структурі суб'єкта _____ підрозділів, що орієнтовані на _____ та _____ продукції. (4б.)
2. Проектний тип, як різновид адаптивних структур управління, формується при _____, які охоплюють будь-які процеси _____ у системі. (4б.)
3. Органом управління холдинговим об'єднанням є _____ холдингу. (4б.)
4. За напрямом управління _____ холдингу здійснюється координація _____, _____ тощо. (3б.)

III. Встановіть відповідність у вигляді цифр і букв.

1. Визначте відповідність характерних рис матричних структур управління категоріям переваг і недоліків (11 балів).

Характерні риси :	Категорії:
1. Оперативність виконання запитів в умовах змінної кон'юнктури.	А. Переваги.
2. Забезпечення потрібної гнучкості.	
3. Подвійна підлеглисть співробітників.	
4. Боротьба за владні повноваження.	
5. Необхідність максимального сумісництва працівників.	
6. Ефективне використання ресурсів.	

7. Розвиток професійної підготовки кадрів.	Б. Недоліки.
8. Зростання загальних витрат на реалізацію проекту.	
9. Підсилювання мотивації праці.	
10. Концентрація зусиль на вирішенні завдань стратегічного планування.	
11. Зростання кількості й тривалості нарад.	

2. Визначіть відповідність характерних рис конгломератних структур управління категоріями переваг та недоліків (3 бали).

Характерні риси :	Категорії:
1. Вплив достатньої стратегічної свободи на дотримання загального іміджу.	А. Переваги.
2. Можливість швидкої диверсифікації з мінімальним порушенням існуючих зв'язків.	
3. Високий рівень децентралізації влади.	Б. Недоліки.

3. Визначте відповідність рівня самостійності форми корпоративного об'єднання (8 балів).

Форма об'єднання:	Рівень самостійності :
1. Асоціація	А. Високий
2. Консорціум	Б. Обмежений
3. Концерн	В. Низький
4. Акціонерне товариство.	

IV. Тестове завдання (23 бали):

1. На процес вибору організаційно-управлінської структури об'єднань підприємств впливають такі чинники:

- 1) кількість учасників створюваного об'єднання;
- 2) хто є власником використаного капіталу;
- 3) джерела майна як матеріальної основи господарської діяльності;
- 4) потреба у фінансових коштах;
- 5) межі майнової відповідальності;
- 6) спосіб розподілу прибутку;
- 7) форми управління суб'єктами господарювання, що входять до складу об'єднання;
- 8) межі відповідальності;
- 9) тривалість існування.

2. Основними елементами організаційної структури управління є:

- 1) склад і структура функцій управління;
- 2) супідрядність одиниць управління;
- 3) кількість працівників для реалізації кожної функції;
- 4) кваліфікаційний склад працівників апарату управління;
- 5) склад самостійних структурних підрозділів;
- 6) кількість рівнів управління;
- 7) інформаційні зв'язки.

3. До важливих характеристик організаційної структури об'єднань підприємств належать:

- 1) інформаційні канали;
- 2) кількість ланок управління;
- 3) кількість рівнів управління;
- 4) чіткість розмежування функцій між учасниками об'єднання;
- 5) чіткість розмежування повноважень і відповідальності в системі управління об'єднанням.

Варіант № 6 **(100 балів)**

I. Дайте визначення поняття і короткі відповіді на питання (40 балів):

1. Сутність злиття компаній – це ... (10 б.)
2. Сутність поглинання компаній – це ... (10 б.)
3. Чинники, що впливають на міжнародні інвестиції ТНК. (10 б.)
4. Франчайзинг – це ... (10 б.)

II. Доповніть твердження вписавши слова у відповідному відмінку(19 балів):

1. Холдинговий тип як різновид дивізійної структури управління передбачає _____ залежність _____ від _____, якому належить _____
(6б.)
2. Промислово-фінансова група є об'єднанням _____,

_____ підприємств, _____, _____ і _____
організацій усіх форм _____. (6б.)

3. Холдингова компанія може бути створена _____
_____ або в результаті _____
_____ у процесі _____. (7б.)

III. Встановіть відповідність у вигляді цифр і букв.

1. Визначте відповідність характерних рис дивізійних структур управління категоріям переваг і недоліків (8 балів).

Характерні риси :	Категорії:
1. Адаптація до нестабільних зовнішніх умов.	А. Переваги.
2. Високий рівень задоволення клієнтів.	
3. Високий рівень координації окремих функцій.	
4. Визначеність відповідальності за функціонування фірми.	
5. Забезпечення підготовки менеджерів.	Б. Недоліки.
6. Неоптимальне використання ресурсів.	
7. Низький рівень професійної підготовки.	
8. Концентрація повноважень підрозділів на меті корпорації.	

2. Визначте відповідність мети створення форми корпоративного об'єднання (8 балів).

Форма об'єднання::	Мета:
1. Асоціація	А. Спільне фінансування інвестиційних проектів, наукових розробок; створення замкнутих технологічних циклів
2. Консорціум	
3. Концерн	Б. Залучення капіталу акціонерів
4. Акціонерне товариство.	

3. Визначте відповідність юридичної основи форми корпоративного об'єднання (8 балів).

Форма об'єднання::	Мета:
1. Асоціація	А. Договірні відносини з фіксованою ієрархією
2. Консорціум	
3. Концерн	
4. Акціонерне товариство.	Б. Державний реєстр

IV. Тестове завдання (17 балів):

1. Основними групами, чий інтерес впливають на функціонування корпорації є:

1) акціонери (власники) підприємства;

- 2) працівники;
- 3) клієнти;
- 4) ділові партнери;
- 5) громадськість;
- 6) державні (муніципальні) інституції.

2. До адаптивних структур належать:

- 1) проектні;
- 2) лінійно-штабні;
- 3) матричні;
- 4) програмно-цільові;
- 5) дивізійні;
- 6) координаційні.

3. Які корпоративні форми об'єднання промислових підприємств використовуються:

- 1) концерн;
- 2) холдинг;
- 3) асоціація;
- 4) консорціум;
- 5) картель.

ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Єгорова І. Г. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. / І. Г. Єгорова. – К. : Ліра-К, 2015. – 336 с
2. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. / О. О. Гиль. – К. : Ліра-К, 2015. – 248 с.
3. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: підруч. / В.І. Щелкунов, О.П. Овсак, О. М. Кириленко [та ін.]. — К. : НАУ, 2012. — 336 с.
4. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р. — № 1577-ХІІ із змінами.
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р. - № 475/96-ВР із змінами.
6. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 23.02.2006 р. № 1202-ХІІ із змінами.
7. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ: Ліра-К, 2015. – 498 с.
8. Мельников А. М. Основи організації бізнесу [текст]: навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О.А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] – К.: - «Центр учбової літератури», 2015. - 200 с.
9. Экономика предприятия отрасли: учеб.-метод. комплекс / Сост. и общ.ред. В.В. Бичанина. – Новополюк; УО «ПГУ», 2007. – 400 с.
10. Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. – Рівне: НУВГП, 2007. – 100 с.
11. Електронний підручник з дисципліни «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств» [Електронний ресурс]. □ Режим доступу: <http://bit.ly/2kqVb23>
12. Промисловість України [Електронний ресурс]. □ Режим доступу: <http://bit.ly/2l9dCeW>
13. Промышленность [Электронный ресурс]. □ Режим доступа: <http://bit.ly/2lJODwh>
14. Злиття та поглинання компаній, типи та особливості [Електронний ресурс]. □ Режим доступу: <http://msd.in.ua/zlittya-ta-poglinannya-kompanij-tipi-ta-osoblivosti/>